

Matkalta Kuzbasiin

Gardnerista, Mass., viime kuussa Kuzbasiin lähtenyt toveritar Mandy Into on matkultaan lähettänyt seuraavan kirjoen Toverittaren lukijoille ja eritoten gardnerilaisille:

Matkalla.

"Lähdimme lauantaina kesäkuun 17 p:nä New Yorkista "Rotterdam"-nimisellä hollantilaisella laivalla kohti itästä. Ensimmäinen vuorokausi oli kaunista mutta toisella vuorokaudella nousi myrsky, joten oli paljon merisairaita, mulden joukossa minikin. Lapset olivat terveitä. Myrsky kesti ainoastaan vuorokauden. Muuten on koko matka ollut kaunista. Matka kului erittäin hauskaasti. Täällä on tovereita kulkista euroopalaisista kansallisuksista ja tässä joukossa on vaikka mitä työllisiä: opettajia, insinöörejä, sairaanhoitajia, teknikoita ja vaikka mitä raskaan työn tekijöitä. He ovat kaikki tietoisia siitä, minkä vuoksi he menevät Venäjälle. Ei kenelläkään ole halua rikastua, vaan kulkella tarmolla ja voimallaan tukemaan ja auttamaan työläisten Venäjällä.

En ensinkään ihmettele jos erinäin kaunilina päivinä saisitte katsella meitä elävien kuvien teatterissa, sillä täällä otetaan meistä eläviä kuvia vaikka minikälaisiä.

Venäjän kielen opetus.

On huvittavaa nähdä kuinka suurimmaksi osaksi ikäihmiset ovat innostuneita Venäjän kielen oppilaita. Koulusta on ainoastaan yksi ikä. Täällä nukkua pidetään Venäjän kielen koulua. Osamme jo melkein kaikki venäläiset aakkoset. Pitäisi oppia lukemaan ennenkuin päästään Pietariin.

Kohtelu laivalla ja toverihenki.

Kuzbasiin menijöillä on täällä selviä erikoisuuksia. Hyvä kohtelu ja ruoka laivalla. Siitä meillä on erikoinen ruokailu- ja kokoushuone, johon kukaan toista matkustajista ei saa tulla. Kokouksia pidetään joka päivä mita erilaisimpia ja monipuolimpia. Kaikki osoittavat mitä suurinta uhrautuvaisuutta ja altiutta kykyjensä mukaan toisinaan hyvinkin vaikeissa tehtävissä. Koko tämä aika kun olen ollut täällä laivalla, on ollut minulle pelkkää oppimista. Täällä on todellakin sellaisia tovereita, jotka ovat tulella teristettyjä.

Heti ensimmäisessä ruokapöydässä tehtiin päätös, että kukaan ei saa kutsua toistaan moneksi kuin toveriksi ja hyvin se päätös onkin pitänyt paikkansa.

Tuusiinaan en ole vielä ensinkään kerinneet. Yhdessä kerran luultavasti pidetään tanssit ennenkuin laivalta lähdetään.

Jos joku aikoo tulla tänne, niin pitää toimia nopeasti. Ainoastaan kaksi lähetyksiä tullaan lähettämään enää tänä vuonna. Talvella kun on kylmä, eivät sano lähettävän ketään. Toverilliset tervetset teille kaikille. Kun päästään perille, kirjoitan lisää. Mandy.

Lausomme tälle Gardnerin toverit parhain kiitoksemme sen toverillisen jiihyväisillan johdosta ja siitä rahallisesta lahjasta, joka tuli hyvin kipeisiin tarpeeseen meille. Muistomme säilyy.

Mandy ja Kaarlo Into.

Kotikärpäsen syntiluetto

Kotikärpäsen ei missään tapauksessa ole suositettava huonetoveri, kuten joskus aikaisemmin on ajateltu. Sillä on sama ominaisuus kuin muillakin hyönteisillä — se nimittäin, että se on ihmisten päihin vihollinen. Sitä voidaan verrata lentokoneeseen, jossa on miljoonia bakteereja, joita se kylvää ympärilleen.

Kuten muutkin kotieläimet, kuuluu kärpänenkin alkuaikoinaan hyönteisiin, jotka eivät vapaina metsissä, mutta jotka sittemmin löysivät ihmisasuntojen jätteistä ja roskaliijistä ylittävällä ravintona. Sitä on kär-

pänen seurannut ihmistä ympäri maailman. Ei ole seutua eteläisintä saarten ja pohjoisnapaseutujen välillä, jossa ei kärpästä olisi. Kärpänen saa siis kiittää olemassa olostaan ihmisistä, sillä missä ikinä ruuanjätteitä, roskaa tai muuta llikaa on, siellä voi kärpänen laskea munansa. Eriään laskevan mukaan, joka missään tapauksessa ei ole liioiteltu, nousee yhden alioan kärpäsen jälkeläiset viiden kuukauden kuluessa 25 miljoonaan. Eipä ole senvyöksi ihmeteltävää, jos seltemmissä klossa hevosien lauta, joka oli seisonut neljä vuorokautta, tavattiin 10 tuhatta kärpäsen toukkaa, joka merkitsee noin puolta miljoonaa kärpästä koko lauantakaasaan nähden.

Erittäin olemme tietoisia siitä vahingoittavasta vaikutuksesta, joka kotikärpäselä on lavautandin levittäjänä, taudin, joka löytää suotuisan maaperän kaikkialla siellä, missä puhtaasuolat ovat epätydyttävät. Sodan aikana eritoten on tämin vuoksi lavautanti raivonnut niin laajalti. Bunnri-sodan aikana kuoli noin 30 prosenttia lavautantiin. Amerikalais-espäjalaisen sodan aikana aiheutti lavautanti yhtä suuren miehukan kuin aseetkin. Yksikään, joka on lukenut kertomuksia kärpästen tuhoista tämän sodan ajalta, ei epäille sitä, että ne olivat juuri kärpäset, jotka levittivät tautia. Koleraan ja kurkkumädiin levittäjinä ovat myöskin kärpäset. Mitä erikosteit tulee kärpäseen keuhkotaudin levittäjänä, niin on tunnettua, että kärpäset ovat yleensä janoisia ja että ne sen vuoksi mielellään imeskelevät sylkeä ja ysköksii. Jos ne siinä saavat tartunnan, uostavat ne enemmän kuonan kuin muut kärpäset, joka viittaa siihen, että tuberkelit niiden mahassa tekevät työtään. Sitäpaitsi voivat sairaudet, joiden seurauksena ovat ulkonaiset haavat, saada kärpästen kautta tartunnan aikaan, jos nämä saattavat pääsemään haavaan. Niihin tautelhin kuuluu m.m. pernauti, joka voi myös tarttua ihmiseen.

Edellioleavasta käyne se, että kärpästä ei ole suvaittava asuintoverina ei asunnolissa eikä karjapihoissa, vaan että ne sällimättä ovat hävitettävät, sillä "yksi kevilillä tapettu kärpänen vastaa satua kesällä tapettua kärpästä."

Naistyyöläiset Englannissa pitävät kongressin

LONTOO. (Kirjietieto). — Suur-Britannian ammatillisesti järjestyneet naiset ovat juuri pitäneet kongressinsa, josta käy selville, että tilanne Britannissa on työlläisten keskuudessa aivan sama kuin kaikkialla muuallakin maailmassa. Kongressissa oli läsnä 300 edustajaa ja siellä käsiteltiin luokkataistelun merkeissä moniaisia poliittisia, yhteiskunnallisia ja taloudellisia kysymyksiä.

Kongressin puheenjohtajana toimi puotituttöjen järjestön johtaja, Miss Margaret Bonfield. Hän selitti avajaispuheessaan, että työväenluokka on viime aikoina käynyt läpi sellaisen kokemuksen koulun, minkä veroista se ei milloinkaan enemminkin työtaistelujen historiassa ole saanut. Erittäinkin ovat naiset saaneet raskeasti kärsiä työnantajien palkkapoliitikasta. Ellei työväestö nouse ankaaraan taisteluun, niin se tullaan epäilemättä ajamaan takaisin samoihin kurjiin olosuhteisiin, joissa se ennen on huokallut. Nyt jos koskaan tarvitaan sitä rohkeutta, uhrautuvaisuutta ja kestävyttä taistelussa riistäjälä luokan pyyteitä vastaan, jota vain työväenluokalla on, sillä nyt jo on näikä työlläisten yhtämittäinen ja helittämätön seuralainen.

Kongressissa käsiteltiin työlläisten päivän polttavia kysymyksiä. Verrattiin työväenluokan ja kapitalistiluokan elintason suurta eroavaisuutta ja tuomittiin vallitseva hillittönn riisto.

Yleismaailmallisista poliittisista kysymyksistä olivat Genovan konferenssin arvostelu ja Neuvosto-Venäjän tunnustaminen etualalla. Lloyd Georgan polttiikka tuomittiin yksimielisesti epäonnistuneeksi Genoassa ja Neuvosto-Venäjän tunnustamista vaadittiin jyrkkäänaisella päätöslauseella. Ranskan kurituspolitiikka Saksaan nähden tuomittiin myöskin ankarasti ja samaten aseistariisuunspolttiikka, joka johtaa unteen maailman sotaan ja usiun työväenluokan kärsimyksiin.

Viimeksi mainitussa kysymyksessä palostettiin, että työväenluokkaa on opetettava ja samaten nousevaa polvea vihaamaan sotaan kakkine kärsimykseen ja rikoksellisuksiineen, koska kaikki sodat ovat joko suoraa taikka epäsuorasti johtuneita kapitalistiluokan etuista.

Britannian oloja koskevista päätöksistä mainittakoon, että ammatillisesti järjestyneitten naisten kongressi vaati kunnollista äitiedestä ja lapsista huoltoa, puutteessa oleville lapsille ja leskille kunnollista eläkettä, merkitsevää työttömyysvakuutusta, vapata lääkärihoitoa ja koululapsille vapaasti ateriat valtion kustannuksella, samaten vapaasti vaatteleita jalkineita ja yllöistöön asti työväenluokan lapsille vapata koulukastusta, parempia asunto-oloja jne.

Naisten ammatillisesti järjestäminen edistyy Britanniassa ripeästi. Järjestön jäsenten lukumäärä oli kuluneen vuoden aikana lisääntynyt 10,000:lla.

VAALIPYYKKIÄ.

Vaalitalistelun aika muodostuu aina kapitalistipuolueille (eri kapitalistiryhmille) keskinäiseksi perheriitojen vastaukseksi. Yhden ja toisen tuuden lanksevat eri puoluitten poliitkoitsijat silloin toisistaan. Muodostuupa porvarivaltion yleiset laitokset jo vähää emen vaalitalsteluja seläisiksi pienten perhepuykkien pesumolksi. Tämä vuonna on huomattavin niistä prokuraattoria koskeva nahina Washingtonissa. Toiset polttiikoitsijat vetelevät esiin herra prokuraattorin menneisydestä vähemmän siistieitä juttuja ja käyttäiväpää melkoisen korutonta kieltä. Ei puhuta enemmistä eikä vähemmistä kuin siitä, että maan nykyinen korkein oikeuden valvoja olisi tehnyt kauppanerään rabapohanat vankilasta vapaaksi päästämiseillä.

Työlläisillä ei ole syytä antaa pettää itseään mokoman pelin. Kun on kysymys kapitalistiluokan hyökkäyksestä työväenluokkaa vastaan, ovat kaikki kapitalistipuolueet polttiikoitsijoinen työväkeä vastassa.

OPPIKAA KIELIÄ

VIISASTUKAA

Suomalais-englantilainen Sanakirja — Alanen \$7.50
 Englantilaissuomal. Sanakirja — Swan-Granström... \$5.00
 Englantilaissuomalainen taskusanakirja — Nuorteva \$2.50
 Englantia alotteleville — Enckell ja Saarinen, sid. ... \$1.00
 Englannikielen oppikirja ja kielioppi — Oksanen, sid \$1.75

Suomal.-venäl. taskusanakirja—Kijanen, sid. nahkak. \$2.00
 Venäl.-suomal. taskusanakirja—Kijanen, sid. nahkak. \$2.00
 Venäjänkielen ensialkeet — Koivistoinen, sid. 60c
 Venäjänkielen alkeisoppi — Oström, sid. 80c

Esperanto-suomal. oppikirja — Setälä, sid. \$1.25
 Esperanto legolibro — Setälä, sid. \$1.00
 Aidinkielen oppikirja kansakouluja varten — Setälä, sid. 35c
 Suomen kielioppi, äänne- ja sanaoppi, oppikouluja ja ominpäin opiskelua varten — E. N. Setälä, 65c
 Suomenkielen vieraskieliset sivistys sanat 40c

Jos tilauksenne on \$10.00 tai suuremmalle summalle, saatte pidättää 20 pros. alennuksen suorituksenne.

Toverin Kirjakauppa, Box 99, Astoria, Oregon

ELON TIELLÄ.

Mun elon tieni on floton, siell' murheet kukkivat vain, siell' murheet lahjaksi muinoin jo armaalta äidiltä sain.

Mutt' kaipaus suuri ja syvä myös lahja se äidiltä on, hän toiveita pyhiä palvoi vaikk' onnesta ol' osaton.

Äiti kehtoni vierellä lauloi mulle murheista maailman, mutt' usein, oi usein myös haastol hän haaveista onnelan.

"Viel' koittavi aika toinen, myös köyhällä onnea on, se usko on pyhä ja suuri, se on ikuinen, kuolematon"

Niin haastol sä iitini mulle kun keinitit kehtoiin; se laulsi yhä viel' aina on pyhä mun muistossain.

Olet kaun jo nukkunut siellä, miss' rauha on ikuinen, mutt' muistosi kulkeessani mulle toveri on ainainen

Kaarlo Unhola.

FAIRPORTIN S. S. J. OSASTON kirjevalhto-osote on: 414 New 4th St.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjolassa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osote: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. O:n ompeluseuran kokoukset pidetään joka kuun ensimmäinen ja kolmas torstai osaston talolla klo 8 illalla. Osote: 719 Montana Avenue.

WAUKEGANIN, III., S. S. Osaston viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena torstaina, alkaen kello 8 illalla.— Ohjelmakokoukset joka toinen ja neljäs torstai, alkaen samoin kello 8.

HANNAN Yhdistyneitten Suomalaisen ompeluseuran kokoukset ovat joka torstai-iltana, klo 8. Kokouksen jälestä vanhaamaan tanssit, Kahvia. Osote: Box 33, Hanna, Wyo.

BRANTWOODIN S. S. Osasto, Box 1, Brantwood, Wis. Osaston kokoukset joka 2 ja 4 sunnuntai Labor Tempelillä, kello 2 illoisilla.

CLEVELANDIN S. S. OSASTON kirjevalhto-osote on: 4014 Whitman Ave., N. W., Cleveland, Ohio. Kokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimmäinen ja kolmas tilistai-iltana haallilla 1303 W. 58th St. Työkouosten jälkeen on keskustelukokous. Itamat toimit Edistysyhdistys samassa paikassa.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseura kokoontuu joka torstai kello 2 i.p., 713 E. First St.—Tervetuloa.